

Sądowa kontrola decyzji wydawanych przez Inspekcję Sanitarną oraz Inspekcję Handlową

Kontynuując serię artykułów o kontrolach, jakimi objęte zostać mogą podmioty posiadające w swoim portfolio produkty kosmetyczne oraz detergenty, przedkładamy próbkę rozstrzygnięć sądów administracyjnych kontrolujących legalność decyzji inspekcji. Złożenie skargi na decyzję inspekcji jest ostatnim polem, na którym podmiot kontrolowany może podjąć polemikę z inspekcją.

Kontrola sądowa decyzji – krok po kroku

Kontrola sądowa sprawowana jest przez sądy administracyjne. Orzeczenie sądowe uchyla lub zmienia czynność administracji. Działania te nie mają jednak charakteru nadzorczego nad działalnością inspekcji. Niemal wyłącznym kryterium badania poprawności kontroli sądowej jest kontrola legalności podjętych przez inspekcję czynności. Uprawnionym do złożenia skargi jest każdy, kto ma w tym interes prawny, a także prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz organizacje społeczne.

Skargę do sądu administracyjnego można wnieść dopiero po wyczerpaniu drogi administracyjnej. Sytuacja taka ma miejsce, kiedy ostateczną decyzję wyda organ drugiej instancji. Skargę wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem organu, który wydał zaskarżoną decyzję lub dopuścił się bezczynności w terminie 30 dni od jej doręczenia skarżącemu. Po otrzymaniu takiej skargi organ administracji powinien w ciągu kolejnych 30 dni sporządzić na nią odpowiedź i przesłać wraz z aktami postępowania do właściwego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Istnieje jednak możliwość skrucy organu. W takim przypadku organ administracji, którego działanie lub bezczynność zaskarżono, może sam aż do dnia rozpoczęcia rozprawy przed sądem, uwzględnić skargę. Pamiętać jednak należy, że wniesienie skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego nie wstrzymuje wykonania wydanej decyzji.

Rozstrzygnięcia sądów administracyjnych w praktyce

• Skarżony organ: Inspekcja Handlowa (Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów)

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie po rozpoznaniu 24 października 2013 r. sprawy ze skargi V. Sp. z o.o. na decyzję prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (prezes UOKiK) w przedmiocie zakazu wprowadzania produktów (balsamów do ciała) na rynek oraz obowiązku zwrotu kosztów opinii oddalił skargę na

decyzję prezesa UOKiK. Decyzją sądu rozstrzygnięcie prezesa UOKiK utrzymało się w mocy. Sąd przychylił się do argumentacji, w której „Prezes UOKiK powołał się na badania organoleptyczne przeprowadzone przez inspektorów Inspekcji Handlowej wykazujące, że balsamy do ciała ze względu na swój wygląd (szatę graficzną i kształt opakowania) oraz zapach mogą zostać uznane, szczególnie przez dzieci, za produkty spożywcze (jogurty), tym samym wskazując na inne niż rzeczywiste przeznaczenie”.^[1] Wojewódzki Sąd Administracyjny nie podzielił argumentacji spółki dowodzącej przeciwko takiemu porównaniu. Sąd powołał się na opinię biegłego wskazującą na niedotrzymanie ogólnych wymagań bezpieczeństwa przez balsamy. Utrzymana decyzja obowiązywała dodatkowo do wyemitowania ostrzeżenia skierowanego do konsumentów o zagrożeniu stwarzanym przez balsamy do ciała, które już zostały wprowadzone na rynek. Natomiast w odniesieniu do produktów, które nie zostały wprowadzone na rynek, Sąd uznał za właściwe rozstrzygnięcie prezesa UOKiK, w którym organ zakazał wprowadzania tych produktów na rynek i nakazał podjęcie czynności niezbędnych do zapewnienia przestrzegania tego nakazu.

• Skarżony organ: Inspektor Sanitarny

Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu 11 października 2013 r. sprawy ze skargi kasacyjnej U. Sp. z o.o. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z 22 lutego 2012 r. w sprawie ze skargi na decyzję Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w przedmiocie nakazu zaprzestania wprowadzania produktu (szampon do włosów) do obrotu, uchylił zaskarżony wyrok oraz uchylił zaskarżoną decyzję, a także poprzedzając ją decyzję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Sąd zasądził również od Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 597 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego. Spór dotyczył kontroli przeprowadzonej w spółce, w wyniku której stwierdzono, że „na etykiecie kosmetyku (szamponu) w wykazie składników wymieniono barwnik, któ-

ry zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie list substancji niedozwolonych (...) może być stosowany w kosmetykach nie kontaktujących się ze śluzówką. Jednocześnie na etykiecie szamponu podano informację <<nie szczypie w oczy>>”.^[2] W ocenie inspekcji powyższe stwierdzenie zawarte na etykiecie może stanowić zagrożenie dla konsumentów, którzy błędnie interpretując powyższą informację, nie będą w sposób odpowiedni zabezpieczać śluzówek oczu przed szamponem. Naczelny Sąd Administracyjny podzielił argumentację spółki oraz przyznał, iż rzeczywiste Sąd I instancji dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez ich niewłaściwą wykładnię. Wskazał, że zakaz stosowania kosmetyku na błony śluzowe nie obejmuje szamponu, który jest stosowany na skórę głowy, a nie na błony śluzowe i nie jest tożsamy z nakazem uniemożliwienia takiemu szamponowi przypadkowego zetknięcia się z błonami śluzowymi. Z tego względu Naczelny Sąd Administracyjny uznał argumentację spółki i w konsekwencji uchylił zaskarżony wyrok.

W wielu przypadkach skierowanie sprawy do sądu, o ile nie wstrzymuje konieczności wykonania decyzji organu, może korzystnie oddziaływać na wizerunek spółki. Niejednokrotnie, co wskazuje również jeden z powyższych przykładów, sądy uchylają lub zmieniają decyzję na korzyść przedsiębiorców. Z drugiej jednak strony, długi czas oczekiwania na decyzję sądu oraz niepewność linii orzeczniczej sprawia, że korzystanie z sądowej oceny decyzji organów zawsze powinno być poprzedzone analizą oraz, idącą w ślad za nią, decyzją biznesową. ■

TOMASZ KACZYŃSKI
partner

ERYK GOŁĘBIEWSKI
z Praktyki Life Sciences
kancelarii Domański Zakrzewski Palinka

1. Wyrok WSA w Warszawie z 24 października 2013 r. o sygn. VI SA/Wa 1093/13
2. Wyrok NSA z dnia 24 października 2013 r. o sygn. II GSK 934/12